

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/106/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5817204576
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5817204576.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika a členov senátu JUDr. Ladislava Mejstríka a JUDr. Jozefa Turzu v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: D. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/X, X., o zaplatenie 1.663,47 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, č. k. 11Csp/124/2017-153 zo dňa 13. novembra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, v ktorom vo zvyšku žalobu zamietol, ako i vo výroku o trovách konania, potvrdzuje.

Vo zvyšnej časti ponechal rozsudok nedotknutý.

Žalovaná nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1) Napadnutým rozsudkom súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1.663,47 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.663,47 eur od 03.10.2017 do zaplatenia, úrok vo výške 52,79 eur, úrok z omeškania vo výške 0,61 eur, nezaplatené poplatky za poistenie vo výške 1,46 eur, a to všetko v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2) Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 2.000,- eur za podmienok dojednaných v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 18.09.2015. Z dôvodu, že žalovaná neuhrádzala dlžné splátky, žalobca dňa 22.09.2017 pristúpil k zosplatneniu úveru. Nárok žalobcu bol dôvodný v časti nezaplatennej istiny spolu s úrokmi (zmluvnými, zákonnými) vyčíslenými ku dňu splatnosti úveru a v časti poplatku za poistenie. Žalobca si uplatňoval vyčíslený úrok aj za obdobie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení. Konštatoval, že pokiaľ si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide pritom o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Na základe uvedeného dospel k záveru, že nie je možné žalobcovi priznať úroky z úveru za čas po splatnosti celého úveru, a preto žalovaného zaviazal na zaplatenie úroku z úveru do splatnosti úveru vo výške 52,79 eur a vo zvyšnej časti uplatnených úrokov z úveru vo výške 11,50 % z nezaplatennej istiny 1.663,47 eur za obdobie od 23.09.2017 do zaplatenia žalobu zamietol. Mal za to, že zosplatnením úveru nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, s ktorou môže disponovať. Tým teda stráca nárok veriteľ na úroky za požičané peňažné prostriedky od spotrebiteľa. Ak teda spotrebiteľ už nemá právny titul na peňažné prostriedky u seba tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by spotrebiteľ

mal právo držby finančných prostriedkov, inak by nastal nespravodlivý a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy. Len pre úplnosť k námietkam žalovanej, v zmysle ktorých z predmetnej zmluvy nevyplýva koľko z ktorej splátky pripadne na istinu, úroky a iné poplatky dodal, že súdy SR pri výklade ustanovení právnych predpisov, platných na území SR, sú povinné aplikovať eurokonformný výklad, v zmysle ktorého nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala údaj o tom, aká časť splátky bude započítaná na istinu a aká na úroky. Nakoľko sa žalovaná s peňažným plnením dostala do omeškania, má voči nej žalobca nárok aj na úrok z omeškania. Žalobca zosplatnil úver ku dňu 22.09.2017, pričom výzvou zo dňa 22.09.2017, ktorá bola žalovanej doručená 12.10.2017 (s tým, že zásielka bola uložená na príslušnej pošte 28.09.2017, č.l. 68), vyzval žalovanú na predčasné splatenie úveru najneskôr do 02.10.2017. Pre vznik omeškania nie je určujúci dátum zosplatnenia úveru, ale lehota, ktorú sám žalobca určil žalovanej na zaplatenie zosplatnenej sumy. Pretože žalovaná nezaplatila istinu v lehote splatnosti, t. j. do 02.10.2017, dňom 03.10.2017 sa dostala do omeškania. Na uvedenom závere nemení nič ani fakt, že žalovaná prevzala predmetnú zásielku fakticky až 12.10.2017, nakoľko zásielka už bola v jej dispozičnej sfére a jej neskoršie prevzatie si nemôže byť hodnotené v prospech adresáta. K tomuto dňu bola Európskou centrálnou bankou určená základná úroková sadzba 0,00 % a nakoľko úroky z omeškania predstavujú túto sadzbu zvýšenú o 5 percentuálnych bodov, patria žalobcovi úroky z omeškania 5 % ročne z istiny od 03.10.2017 do zaplatenia. Pokiaľ však žalobca žiadal priznať úroky z omeškania aj za obdobie od 22.09.2017 do 03.10.2017 z istiny, nárok dôvodný nebol a v tejto časti ho preto zamietol. Žalobcovi nepatria úroky z omeškania uplatnené vo výške 5 % ročne z úrokov z úveru, priznaných vo výške 52,79 Eur. Úroky z úveru, aj úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky, pričom oneskoreným zaplatením zmluvných úrokov nevzniká veriteľovi právo na úroky z omeškania (Rc 70/1995). Keďže takéto úroky z úrokov považoval za neprijateľné, žalobu aj v tejto časti zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 CSP.

3) Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca čo do výroku, ktorým súd zamietol jeho nárok v prevyšujúcej časti v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v celom rozsahu. Nesúhlasil s rozhodnutím v časti, v ktorej súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovi nie je možné priznať úroky z úveru za čas po splatnosti celého úveru a v časti, v ktorej považoval uplatnené úroky z úrokov za neprijateľné. Mal za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení, nakoľko strany si dohodli dobu trvania nároku na zmluvné úroky až do splatenia úveru v čl. 1 OP. Z ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku nároku ale nestanovuje moment jeho zániku. V súvislosti s vyššie naznačeným poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov, Najvyššieho súdu ČR a Ústavného súdu SR. Požadovaný nárok na úroky z omeškania zo zmluvných úrokov je nárokom, ktorý je vykladaný aj ust. § 497 Obchodného zákonníka, pričom žiadne zákonné ustanovenie tento nárok svojim znením nespochybňuje. Zmluvné úroky boli vyčíslené pevnou sumou ako zmluvný úrok naakumulovaný z istiny do dňa zosplatnenia a tento sa ďalej nenavyšuje. Na rozdiel od zmluvných úrokov, úroky z omeškania predstavujú sankčný mechanizmus, ktorý nastupuje zo zákona.

4) K podanému odvolaniu sa žalovaný nevyjadril.

5) Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379 CSP, § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku, v ktorom vo zvyšku žalobu zamietol ako i vo výroku o trovách konania podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil. Vo zvyšnej časti, odvolaním nenapadnutom, ponechal rozsudok nedotknutý.

6) Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho obsahu spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedol v rámci odvolacieho konania odvolateľ - žalobca, konštatuje, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a vykonal dokazovanie a následne dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. V tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 387 ods. 2 CSP). Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane

druhej. Rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, na ktorých súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil.

7) Odvolateľ v odvolaní namietal, že mu patrí nárok na zmluvný úrok po predčasnom zosplatnení. Vzhľadom na skutočnosť, že zmluvy o spotrebiteľských úveroch sú zmluvami spotrebiteľskými podľa § 52 ods. 1 OZ a berúc do úvahy ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 OZ, pri vyhlásení predčasnej splatnosti, môže veriteľ postupovať iba v súlade a za podmienok uvedených v ust. § 53 ods. 9 OZ v spojení s ust. § 565 OZ, v prípade každej formy úveru. Vzhľadom na nejednoznačnosť výkladu a neprimerané postupy veriteľov sa jednoznačne zakotvuje, že tzv. odplatné úroky budú veriteľovi patriť výhradne len do okamihu uplatnenia práva na jednorazové zosplatnenie úveru alebo pôžičky poskytnutej spotrebiteľovi v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ. Veriteľ týmto svojím jednostranným právnym úkonom navodzuje stav, v ktorom disponuje oprávnením získať okamžite späť celú sumu požičaných/ poskytnutých finančných prostriedkov. Z doktrínálneho hľadiska nie je podstatné, či bezprostredne reálne (predovšetkým v spojitosti s majetkovým statusom dlžníka) môže k takémuto okamžitému vymoženiu dôjsť, rozhodujúcim je právny stav vytvorený veriteľom. V jeho dôsledku na strane veriteľa odpadá časové obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť vrátiť (celú aktuálnu) sumu požičaného úveru, navýšenú o úroky ku dňu zosplatnenia. Od prvého dňa omeškania spotrebiteľa s takýmto plnením ide svojim charakterom o protiprávny stav. S protiprávnym stavom (keďže spotrebiteľ sa ocitá v omeškaní) sa prirodzene spájajú výhradne sankcie. Naopak s protiprávnym stavom sa nemôžu spájať odplatné plnenia, ktoré sa viažu len na stav *lege artis*, t.j. na oprávnené držanie peňažných prostriedkov spotrebiteľom podľa pôvodných podmienok zmluvy o úvere. Povedané inak, v protiprávnom stave patria veriteľovi len sankcie na tento účel definované kogentným (určujúcim) pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

8) Z uvedeného vyplýva, že veriteľ si nebude môcť po jednorazovom zosplatnení uplatniť úroky za čas, ktorý by mala úverová zmluva ešte trvať bez výhody postupného splácania dluhu spotrebiteľom v splátkach. V týchto prípadoch bude mať po jednorazovom zosplatnení veriteľ nárok len na úroky z omeškania, ktorými sa bude úročiť celá výška dluhu spotrebiteľa, ktorá sa ustálila v dôsledku uplatnenia práva na jednorazové zosplatnenie úveru. V opačnom prípade by na ťarchu žalovaného (ako spotrebiteľa) dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi zmluvy (stranami v konaní) aj v danom prípade. Išlo by o právny stav, kedy by sa fakticky popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku (zosplatnenia úveru) a veriteľ by mal právo na úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo; naproti tomu spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred takouto zmenou.

9) K odvolacej námietke, že žalobcovi by mal patriť aj nárok na úroky z omeškania zo zmluvných úrokov je potrebné uviesť, že Občiansky ani Obchodný zákonník neumožňujú veriteľovi požadovať príslušenstvo (úroky z omeškania) pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazoval na závery rozhodnutí iných súdov v obdobných veciach krajský súd konštatuje, že tieto nie sú pre konajúce súdy záväzné.

10) O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP. Žalovaná mala v odvolacom konaní úspech, patrila by jej náhrada trov ale keďže ostala v odvolacom konaní nečinná (zo spisu nevyplýva že by jej nejaké trovy vznikli) súd jej nárok nepriznal.

11) Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).